

Postanak i prestanak fizičke osobe – Stepeni pravne sposobnosti

1.– Za postanak fizičke osobe potrebno je :a) da se novo biće potpuno odvoji od materine utrobe; b) da se rodi živo : u dokaz toga tražili su Prokulovci da dijete daje znakove života glasom , dok su se Sabinovci zadovoljavali bilo kakvim znacima života (micanjem, disanjem), a ovo je stanovište prihvatio i Justinijan; c) porod je morao biti perfektan jer se inače smatrao pobačajem ; uzimalo se da je dovoljno iznošeno dijete koje se rodi poslije šest mjeseci trudnoće i tražilo se da novorođenče ima ljudski oblik.

2. – Zametak još nije čovjek , nego se smatrao dijelom majke.No u pogledu zametka kao budućeg čovjeka razvilo se pravilo da se zametak smatra već rođenim u koliko se radi o njegovim probicima.To se pravilo nemože tumačiti tako da se zametak već smatra pravnim subjektom , nego su se zametku pridržavala i zaštićivala prava koja bi mu mogla pripasti ukoliko se živ rodi.To je bilo naročito važno u nasljednom pravu.Nasljednik naime mora živjeti u času pripada nasljedstva.Prema tome bi postumus bio lišen nasljedstva svoga oca.No u gornjem pravilu dovoljno je da je dijete u času očeve smrti bilo začeto.Ukoliko se ono doista živo rodi , naslijediti će svoga oca koji je umro prije djetetovog rođenja.Za zaštitu budućih prava nusciturusa može se postaviti skrbnik.Osim toga se status rođenog djeteta u određenim slučajevima određivao po statusu oca ili majke u času začeca, a ne po času rođenja.Tako će se dijete roditi kao slobodan čovjek i građanin ,mada je majka poslije začeca , a prije poroda,izgubila slobodu ili građanstvo.

3. – U Rimu nije postojala ustanova javne registracije poroda ili smrti.Te činjenice imale su se dokazivati redovnim dokaznim sredstvima. Rimsko pravo nije poznavalo ni današnju ustanovu da se nestali može proglasiti mrtvim.Ako bi u nekoj nesreći poginulo više osoba npr, otac i sin , bilo je radi nasljeđivanja eventualno važno utvrditi koja je osoba umrla ranije.Po klasičnom pravu morala je interesirana stranka dokazati raniju smrt jer se inače uzimalo da su sve osobe

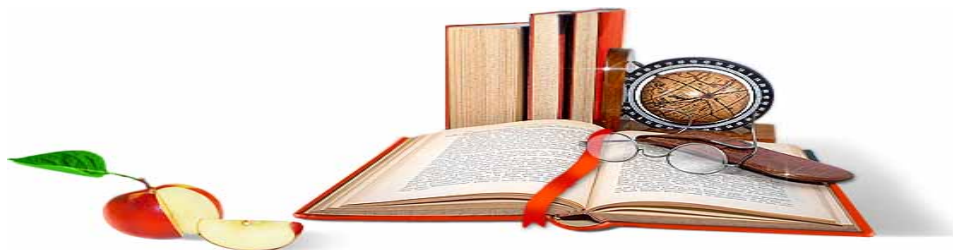
umrle istodobno. Justinijanova kodifikacija sadržava presumpciju da su u takvom slučaju doroasla djeca preživjela roditelje , odnosno, da su roditelji preživjeli nedoroaslu djecu.

4. – Po današnjem pravu je svaki čovjek pravni subjekt , a privatno-pravna sposobnost je u načelu jednaka za sve. No Rimljani su bili daleko od tog principa. Po rimskom pravu niti su svi ljudi bili pravni subjekti , a niti je stepen, odnosno mjera pravne sposobnosti kod sviju bila jednaka. Tako robovi uopće nisu bili subjekti , nego objekti prava. U staro doba su i stranci smatrani bespravnim poput robova. No s vremenom strancima se priznavala sloboda , te se status libertatis sada razlikovao od statusa civitatis. Pojedinao je sada mogao biti slobodan peregrin a da nije rimski građanin. A i rimski građanin je imao različitu mjeru pravne sposobnosti , već prema tome da li je u obitelji bio starješina ili podređen vlasti starješine obitelji. Punu pravnu sposobnost imao je samo čovjek sa sva tri statusa a to je u staro doba bio samo rimski građanin . Pravna sposobnost nije morala postojati u jednakoj mjeri od rođenja do smrti. Izlučenjem ili prelaženjem iz jedne kategorije u drugu ona se gubi ili umanjuje. Na tom temenju se razvio pojam “capitis deminutio” kojim se analogno trima statusima , označuje gubitak slobode ili gubitak rimskog građanstva (capitis deminutio maxima) ili gubitak odnosno promjena položaja u obitelji (capitis deminutio minima). S vremenom se stanovita sposobnost počela davati i ostalim članovima obitelji , ženama, strancima, pa dapače i robovima. Čim dalje , tim se više gube one izvorne razlike kojima je i pravno bila utvrđena nejednakost stanovništva u klasnoj robovlasničkoj državi. No do jednake pravne sposobnosti svih rimsko pravo nije doprlo , premda se pri koncu znatno približila tom principu. Dakle, s obzirom da je pojedinao mogao biti slobodan ili rob, rimski građanin, Latin ili peregrin, na čelu obitelji ili samo njezin član razlikovala su se tri statusa : status libertatis, status civitatis i status familiae. Osoba koja posjeduje sva tri statusa može ipak biti zbog stanovitih drugih razloga ograničena u svojoj pravnoj sposobnosti. Među takvim razlozima ističu se po nekim kategorijama : vjera, klasna i socijalna pripadnost, spol i

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com